

D'ús general en tot el domini: des del cim dels Pirineus or. i centrals (*Lu Prat de la Molina*, Farrera i passim Pall. i Ribag., 1933). Encara que, com a genèric, abundi poc pel Migjorn val. i les Illes —obeint a la naturalesa del país i del terreny—, no deixa de retrobar-s'hi: *Prats Buijaques* (Fageca, 1933), *Prat d'Enjoï* (Muro de Mall., 1964); a l'extrem Sud, variant amurcianada: «és un *pládo*, que vol dir que és mostrenc, que és un erm», «la casa de l'Obrison és un *pládo* que s'inunda», Sta. Pola (1963).¹

Molt estesa la variant *parát*, modificada per una anaptixi, que vaig sentir, disseminada per moltes comarques del Princ., potser més entre les orientals: Horsavinyà, Montnegre, Grus, Gombren, Cadaqués etc.; «trobaran uns *paráts*, girin ---», Arsèguel; «ací diem *práts* o *paráts*, no pas *closes* com a Camprodon» Pardines, 1931-1935. No cal aclucar-hi els ulls, i menys convé recomanar que es mantingui. Reapareix també en altres regions: men. *parat* (Camps Merc. I, 259, 270); *parad del ma(s de) la Foia Benassal*, *Els Parats de la Mina* i Barranc del *Parat*, a Tollos (1963).²⁰

Prats d'indianes serien terrenys embassats (no sé si perquè els fabricants d'indianes hi collissin canem o lli, o perquè hi possessin en remull algun estat de llur producte): en afores de Bna.: «estenen-se --- fins --- el camí contig a les Atarassanes y Portal de Sta. Madrona --- fins a la vora de Vallbonsella y Casa de Pares de Seminari, havent-hi per allí alguns *prats de indianes* ---», B. de Maldà (*Excurs.*, p. 1); «la germanat de St. Cristòfol no accepta als qui treballen en *prats d'indianes*, per ésser ofici perillós per a la salut» a. 1764 (*DAG.*).²⁵

Més que DERIV., *prada* fou simplement forma flexiva de PRATUM, o sigui el seu plural, antic i normal, PRATA. Es pot dir que la toponímia moderna encara ens dóna testimoni viú d'aquest valor morfològic primitiu, almenys en el Pall. Sobirà: a Bretui uns diuen *la Prada de Comú*, i altres, designant la mateixa cosa i indret, *los Prats de Comú*; a la ribera de Montardit, hi ha, un darrere l'altra, *lo Prat de l'Andreu* i *la Prada de l'Agustí* (Llarvén, 1964). És veritat que quasi pertot s'ha perdut tot rastre d'aquest valor, i avui *prada* és simplement una prada gran [1447, *DAG.*]. «—Per ont hi seré abans? / --- / Passi per las carreteras - o per las *pradas* y camps», MilàF (*Romlo.*, ed. 1853, n.º 6).³⁵

«Aquí 'ls titans lluytavan, allà ciutats florían, / pertot càntic de verges y música d'auells: / ara, en palaus de marbre, les foques s'hi congrián, / y d'algues se vesteixen les *prades* dels anyells», *Ail.* I, 2d; «Cosfents y Isil li ensenyen ses bosquíes, / sos verds pletius, fari-golars y *prades*, / sos llacs Aubé, vall d'Arce ses cascades / ---», *Canigó* IV, v. 378. Almenys en els Pirineus es manté viu i funcional: «*devesa* és un comunal on fan anar els corders, si és gran en diem la *prada*» Estaon de Cardós, 1934; *la prada* del Perdiueta, SdUrgell; «Fontanet és una *prada* molt *gópæ*», Er; i fins a l'Alt Aragó (*Prada* i barranco de les *Parèth*, Bielsa, 1965). Aquí també tenim la variant amb anaptixi: «Campalati és una casa que es veu en una *paráda*» Ribes de Freser (1935), «travessin aquella *paráda* i

després ---» Bracons (entre la Vola i Joanetes) (1927), i semblantment a StCebrià de Rosselló (1960).

No puc aprovar que el diccionari *Alcover-Moll* reculli la forma *Prades*, qualificant-la de «nom» francès de la vila de Prada de Conflent, car no hi ha hagut mai tal «nom» sinó una mera «grafia» bàrbara francesa, amb -s mai pronunciada (si no és, per a vergonya de tot català, per algun espanyol): hauria calgut condemnar amb energia, i desig que desaparegui aquesta irritant falta de respecte per la llengua catalana. *Prades* és només el nom de la vila i serralada entre el CpTarr. i la Conca, que ja trobem, p. ex., en un doc. gosolà de 1250 (on ens fan saber que hi ha molts heretges a --- «e en la muntanya de *Prades*»), PPujol (*DocVgUrg.*, 15.78).¹⁰

DERIV.: *Pradal* (Eiximenis). *Pradar-se*; *pradat*. *Pradell*: «Pren ta spasa y te guarda, brau arabesc: / qui més venturós sia ho dirà Déu. / Ja l'espasa Preclara li clava al elm, / les pedres li fa caure sobre 'l *pradell*», MilàF (*ProsB*, v. 153); «En un *pradell*, al cim de la carena, / Gentil veu la regina coronada, / coronada de vèrgens que la volten / textint i destexint mítica dansa», *Canigó* II, v. 133. *Pradella* 'planell aplevat d'alta muntanya': n'hi ha bastantes per l'Alta Isàvena, com a apeñatiu o genèric a l'alta vall de les Viles: *la Pradella* davant el Balneari, *la Pradella de Pasaturbiello*, *Las Pradellas de Turbon* en el caient NO. de la capçada de la gegantesca muntanya (1957). Corregir la bàrbara grafia amb què designa *AlcM* el bellíssim estany de l'Alta Cerdanya que mai no s'ha dit *Pradelles*, barbarisme gràfic francès, sinó *Estany de Pradella* (entre Font-romeu i les Bulloses) [1931].

Praderia [Llull]: «En una bella *praderia* hon havia molts arbres, stava lo philòsoff prés de una bella fontana», «en una *praderia* molt bella, encontrà un hom sant ermità Veritat, qui plorava», *Merav.*, *NCl.* II, 41; IV, 41; veg. la cita que n'he donat de StVicentF a *PLEGAR* (*Serm.* II, 83.20); «féu parar tendes e paballons fora la ciutat, en una gran *praderia*», *Curial* (*NCl.* I, 141); «lo emperador volgué diguessen la missa enmig de una *praderia*, e volgué que Diafebus stigués en mig d'ell e de sa filla», JoMartorell (*Ag.* II, 282) i sovint en la seva obra (veg. *DAG.*).

Hi corresponen fr. ant. *praerie*, mod. *prairie*, alt-arag. *praderia* («son *praderias* y llastras» Torla). Mentre que el cast. preferí *pradera*, que no estic pas segur que hagi estat bon català (i essent molt minoritari, val més no usar-lo), si bé tampoc sé del cert que mereixi el dictat de castellanisme que no li plany *AlcM*, en veure'l en Alomar (vade retro) el qual podia allegar la rima, i el fet que hom l'hagi llegit repetidament en Llull (no he verificat els mss.): «Na Ranart consellà al Bou que estigués en una bella *pradera* --- e que menjàs e sefornàs», «en una *pradera* se combatien dos bous salvatges ---», «una volp atrobà, en una bella *pradera*, una frexura» (*Merav.*, *NCl.* II, 107, 123, 141).

+*Pradí* ribag.: «hi ha allà uns *pradins* ---» Castigaleu (1957). +*Pradina* ribag. (a distingir del més important *pardina*, PARET, que sovint hi ha estat confós, però té sentit i etimologia diferents) 'herbassar espès